

Letnik 1909.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXXVIII. — Izdan in razposlan dne 28. decembra 1909.

Vsebina: (Št. 207—212.) 207. Razglas, da se izpreminjajo rokovi za meroskusnouradno preskušnjo in poveritev tehtnic mostovnic, natančneje popisanih v razglasu z dne 4. februarja 1904. l. (prim. tudi razglas z dne 18. decembra 1906. l. — 209. Razglas, s katerim se objavljajo predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi merskih strojev za usnje (sistem Sawyer). — 209. Ukaz o meroskusnega urada preskušnji in poveritvi mernikov o porabi vode. — 210. Razglas, s katerim se objavljajo dodatna določila k predpisom o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi nagibnih tehtnic. — 211. Ukaz, s katerim se objavljajo dodatna določila k predpisom o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike. — 212. Razglas, s katerim se v porazumu z državnim vojnim ministrstvom po § 20 zakona z dne 22. maja 1905. l. o vojaški pripravi v miru, objavljajo postavki nagrade, veljajoči za priprežno žival in kilometer od 1. dne januarja 1910. l. do 31. dne decembra 1914. l.

207.

Razglas ministrstva za javna dela z dne 17. decembra 1909. l.,

da se izpreminjajo rokovi za meroskusnouradno preskušnjo in poveritev tehtnic mostovnic, natančneje popisanih v razglasu z dne 4. februarja 1904. l. (drž. zak. št. 13) (prim. tudi razglas z dne 18. decembra 1906. l. [drž. zak. št. 242]).

Deloma izpreminjuje z razglasom z dne 4. februarja 1904. l. (drž. zak. št. 13) objavljeni 44. dodelek k meroskusnemu redu, oddelek D, točki 7 in 9, in razveljavlja k njemu z razglasom z dne 18. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 242) izdana določila o rokovi za uradno ravnanje s tehtnicami mostovnicami, kojih zaporne priprave se poganjajo s hidravliškim ali parnim tlakom ali s tlačnim zrakom, se določa, da naj se omenjeni točki 7 in 9 odslej glasita tako:

„7. Tehtnice mostovnice, kojih zaporne priprave ne ustrezajo spredaj postavljenim pogojem, se

smejo (ravna se po posebnih določilih naslednjih točk 8 do 10) prvokrat preskusiti še do 31. dne decembra 1911 l. in dodatno preskusiti do 31. dne decembra 1915. l.

9. Od 1. dne januarja 1912. l. počenši se pripuščajo tehtnice, kojih zaporne priprave se poganjajo s sesalkami, v prvi meroskus samo tedaj, kadar je vsako pogrezanje mosta uspešno zabranjeno s primernimi pripravami (prim. oddelek B, točko 5 d, in oddelek A, točko 2).“

Ritt s. r.

208.

Razglas ministrstva za javna dela z dne 17. decembra 1909. l.,

s katerim se objavljajo predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi merskih strojev za usnje (sistem Sawyer).

Na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) se javno

naznanjajo nastopni po c. kr. komisiji za pravilni meroskus izdani, gledé pristojbin od ministrstva za javna dela odobreni predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi merskih strojev za usnje sistem Sawyer (tip I in tip II).

Ti predpisi dobé moč s 1. dnem marca 1910. l.

Ritt s. r.

Predpisi

o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi merskih strojev za usnje (sistem Sawyer).

I. Popis sistema in po tem sistemu sestavljenih merskih strojev (tip I in tip II) ter kako delujejo.

1. Merjenje površine po sistemu Sawyer ima za podstavo načelo integracije (Simpsonovo pravilo).

Površina, ki se meri, se razloži s toliko med seboj enakovrstnimi konstrukcijskimi elementi, kolikor jih ustreza širini površine, v enako široke prame. Dolžine teh pramov se merijo tako, da se odvijajo merska kolesa ali kako drugače, nato se primerno samotvorno seštejejo in prenesejo na naznanilno pripravo. Vsota merjenih dolžin je v linearnem razmerju k celi površini in na cifrenici se torej lahko čita izmera površine naravnost v kvadratnih decimetrih.

Najvažnejše sestavine merskih strojev za usnje, sestavljenih po imenovanem sistemu, so razložene gledé tipa I v nastopnih podobah 1, 2 in 3, gledé tipa II pa v podobah 4 in 5.

A. Merski stroj tip I.

(Prim. pod. 1, 2 in 3.)

2. Stroj je sestavljen:

- a) iz stojala z mizno pločo (dovodno pločo), dovodnega valjarja in pogonske priprave,
- b) iz posameznih merskih priprav,
- c) iz priprave za seštevanje z glavnim vzvodom vred (prenosni vzvod) in
- d) iz kazalnika.

3. Na stojalu stroja so poleg dovodne ploče primerno nameščene posamezne sestavine merske

priprave in na stojalu leži tudi dovodni valjar (27), ki sega čez celo širino stroja.

Dovodni valjar (27) (prim. pod. 2) se lahko poganja ali z roko ali motorno s pomočjo transmisije (prim. pod. 1). Pogon mora biti tak, da se dovodni valjar v minuti zavrti 30 do 60 krat.

4. Posamezne med seboj popolnoma enakovrstne merske priprave so na stojalu stroja nameščene v enakih, ne prevelikih presledkih v primernem številu. Vsaka posamezna merska priprava (prim. pod. 2) je sestavljena iz merskega kolesa (12), na čigar pestu je nameščeno zobato gonilo (25), in iz zobatega segmenta (6).

5. Posamezna merska kolesa ležé tako, da se udajajo, in se opirajo na dovodni valjar (27). Prijenljivost ležišč se doseže s tem, da se kratke rame (22) nalahko pritisnejo z vijaki (23) na rob (24), ki ima obliko ostrice.

6. Vsak izmed zobatih segmentov (6) je s pomočjo viličastega nosila (20) obešen na vreteno, ki je nameščeno na trdnem stojalu stroja tako, da leži venec njegovih zob nad zobatim gonilom (25) merskega kolesa. Razdalja segmentovega (6) venca zob od zobatega gonila (25), ki je pod njim, se da pri vsaki posamezni merski pripravi justirati s pomočjo vijaka (5). To justiranje mora biti izvršeno tako, da segajo zobata gonila (25) varno v zobovje segmentov (6) (prim. nastop. točko 14), če se potegne skozi stroj 0.6 do 0.7 mm močna merska pola (prim. nastop. točko 31).

7. Priprava za seštevanje (prim. pod. 3) sestoji iz vzvodnega sistema, ki je z verižico ali z jeklenim trakom obešen na drsalnem kosu (15), ki se da pritrditi na glavnem vzvodu (prenosnem vzvodu) (14). Ta vzvod (14) se da vrteti okoli osi (26), ki je na stojalu stroja. Lega obesne točke vzvodnega sistema k tej vrtilni točki (26) se da izpreminjati s pomočjo drsalnega kosa (15). S tem je omogočeno justiranje prestavnega razmerja na glavnem vzvodu (14), oziroma popravek napovedi cifrenice. Lega drsalnega kosa (15) na vzvodu (14) se uradno zavaruje, ko se je izvršila popreskušnja.

8. Kazalnik (prim. pod. 2 in 3) sestoji iz kazalnega vretena (1), iz kazalca (18), postavljenega na to vreteno, ki sme biti na koncu k večjemu 1 mm širok, in iz cifrenice (17).

9. Kazalnik se spravi v delovanje z zobatim drogom (13), ki je nameščen na koncu prenosnega

vzvoda (4) in sega v zobato kolesce, ki je trdno zvezano s kazalnim vretenom (1) (prim. pod. 3).

S tem se prenese gibanje glavnega vzvoda (14) na kazalno vreteno (1), oziroma na kazalec (18), ki je trdno zvezan ž njim. Na kazalnem vretenu nahajajoča se mala protiutež (2) odpravi vpliv eventualnega mrtvega teka med zobatim drogom (13) in med zobatim kolescem, ki segata drug v drugega.

10. Dopustno je na kazalnem vretenu pritrditi dva kazalca tako, da se morejo napovedi čitati na cifrenicah, izmed katerih je ena nameščena na sprednji strani in druga na drugi strani stroja (prim. pod. 2).

Napovedi obeh cifrenic se morajo ujemati.

11. Cifrenica (17), oziroma obe cifrenici morata biti razdeljeni tako, da tečeta od kvadratnega decimetra do kvadratnega decimetra, črtica pri ničli in črtice pri deseticah morajo biti razločno ošteviljene. Najkrajša razdalja dveh delnih črtic, ki ustreza površini 1 dm^2 , ne sme biti manjša nego 4 mm .

S kazalnim vretenom (1) trdno zvezani kazalec (18) se mora gibati, kolikor moči blizu cifrenice in konec kazalca sme biti oddaljen od delitvene plošče kvečjemu 2 mm .

12. Vsaka izmed cifrenic, ki morata biti narejeni iz kovine, mora imeti oznamenilo „kvadratni decimeter“. Razen tega mora biti na cifrenici navedeno oznamenilo firme in številka fabrikacije.

Tesno ob prvi in zadnji delni črtici je namestiti kepico kositra ali svinca, da se nanjo udari pečat. Ako pride zadnja delna črtica skupaj s prvo (črtico pri ničli), je treba pripraviti samo eno kapljico kositra ali svinca.

13. Na stojalu vsakega merskega stroja za usnje tip I mora biti na vidnem mestu nameščena tablica, ki ima naslednji napis:

„Merski stroj za usnje tip I.

Pripustna debelost usnja: . . mm — . . mm.

Pripustna izmera površine: . . dm^2 — . . dm^2 .

Pazite na izvidnico!“

Črke in številke morajo biti najmanj 7 mm velike. Navedbe številk poizvé meroskusni organ in jih namesti na napisni tablici.

14. Kadar se meri kos usnja, se položi usnje na mizno ploščo (dovodno ploščo), nameščeno na

stojalu, in se porine tako daleč naprej, da ga more zgrabiti dovodni valjar (27). Dalje vleče usnje potem stroj sam in na ploči je treba le gube izgladiti, kolikor se dá.

Ko gre usnje skozi stroj, se dvignejo merska kolesa (12) za toliko, kolikor je usnje debelo, in tako sežejo zobata gonila (25) v zobatevence segmentov (6), ki so nad njimi. Ker se merska kolesa odvijajo na usnju, se ti segmenti zavrté za neki kot, in v končni legi jih morajo varno držati zaporne kljuke (10), ki slone na vretenu (9) tako, da se lahko vrtijo (prim. pod. 2).

S tem, da se segmenti (6) vrté, se potegne na verižicah, ki tečejo po škripcih (16), in to se prenese na vzvodni sistem mehanizma za seštevanje in na kazalnik.

Ko so potekla vsa merska kolesa in se je prečitala napoved na cifrenici, je merjenje končano in stroj se mora spraviti nazaj v lego pri ničli, preden se začne drugo merjenje. V ta namen se pritisne z vretenom (9) združeni vzvod (21) navzdol, s tem popustijo zaporne kljuke (10) in segmenti (6) se vrnejo v svojo prvotno lego, ki je omejena s kosom (3), ob katerega zadenejo (prim. pod. 2).

Vijak za justiranje, ki je na drsalnem kosu (15) (prim. pod. 3), ima namen, da odpravi eventualno izpremembo kazalčeve lege pri ničli.

B. Merski stroj tip II.

(Prim. pod. 4 in 5).

15. Ta stroj sestoji pač iz istih glavnih sestavin, kakor stroj tip I (prim. točko 2), razlikuje pa se od stroja tip I zlasti:

a) s tem, kako se vodi mersko blago, in

b) s tem, da ostanejo zobata gonila fiksno ležečih merskih koles, ki neprestano segajo v zobovje segmentov, mirna, kadar je stroj prazen, pri tipu I pa se merska kolesa enakomerno zavrté, če se dovodni valjar prazen vrti.

16. Dovodni valjar (27) (prim. pod 4 in 5) je v stojalu fiksni in ta valjar je z zobatim gonilom v zvezi z drugim valjarjem (28), ki sega čez celo širino stroja; čez valjar (28) tečejo trakovi (11) iz elastične tvarine, ki pritiskajo mersko blago z vrhne strani na dovodni valjar (27).

Na ozadju stroja nameščeni škripci (8) imajo namen, elastičnim trakovom (11) dajati potrebno napetost (prim. pod. 4).

17. Posamezne med seboj popolnoma enakovrstne merske priprave so v ne prevelikih presledkih nameščene na stojalu stroja v primernem številu. Dovodni valjar (27) ima številu merskih priprav ustrezajoče število vsukanih mest, v katera so vloženi na stojalu pritrjeni polkrožni obroči (4), kojih zunanji omejitni plašč pride skupaj s valjarjevo površino (prim. pod. 5).

18. Vsaka posamezna merska priprava je sestavljena iz merskega kolesa (12), na čigar pestu je nameščeno zobato gonilo (25, in iz zobatega segmenta (6).

19. Posamezna merska kolesa leže prijenljivo v zakrivljenih vzvodih (7) in se opirajo na trdno stoječe polkrožne obroče (4) (prim. pod. 4 in 5).

20. Vsak izmed zobatih segmentov (6) je obešen na viličastem koncu vzvoda (7), ki lahko na kratko nila okoli vretena (32), ki sega čez celo širino stroja. Venec zob segmentov (6) sega pri tem stroju vedno v zobata gonila (25), ki so pod njimi.

21. Priprava za seštevanje in kazalnik sta enaka kakor pri tipu I. Torej veljajo tudi za tip II gledé priprave za seštevanje in gledé kazalnika enaki predpisi, kakor pri stroju tip I (prim. točko 7 do 12).

22. Na stojalu vsakega merskega stroja za usnje tipa II mora biti na vidnem mestu nameščena tablica, ki ima naslednji napis:

„Merski stroj za usnje tip II.

Pripustna debelost usnja do . . mm.

Pripustna izmera površine . . dm^2 — . . dm^2

Pazite na izvidnico!“

Gledé velikosti črk ter tudi v drugem oziru veljajo slična določila spredaj stoječe točke 13.

23. Kadar se meri kos usnja na stroju tip II, se položi usnje na mizno pločo, nameščeno na stojalu, in se porine tako daleč naprej, da ga morejo zgrabiti dovodni valjar (27) in elastični trakovi (11). Dalje vodi usnje potem stroj sam in na ploči je treba le gube izgladiti, kolikor se dá.

Ko gre usnje skozi stroj, se dvignejo merska kolesa (12) od svojih trdnih podlag (4) in se zavrté.

Segmenti (6) se zavrté s tem, ker se odvijajo merska kolesa, za neki kot, in v končni legi se držé trdno s tem, da se venec zob drga s podlago (4), na katero se potekla kolesa zopet vsedejo (prim. pod. 4 in 5).

Vrtenje segmentov (6) se prenese kakor pri stroju tip I (prim. točko 14), na pripravo za seštevanje in na kazalnik.

Ko so potekla vsa merska kolesa in so se prečitale napovedi na cifrenici, je merjenje končano in stroj se mora spraviti nazaj v lego pri ničli, preden se začne drugo merjenje.

V ta namen se dvigne z vretenom (29) združeni vzvod (30) in ž njim tudi z vretenom (29) s čenci združeni palci (31). Ti dvignejo osi segmentov (6), zobovje segmentov in zobatih gonil (25) se začasno izloči in segmenti se vrnejo v svojo prvotno lego, ki je omejena s kosom (3), ob katerega zadenejo (prim. pod. 4). (Gledé eventualnega popravka kazalčeve lege pri ničli prim. sklepni odstavek spredaj stoječe točke 14).

24. Dopustno je, na tem stroju namestiti priprave, da se kazalec samogibno ustavi na ničlo. Te priprave pa ne smejo vplivati na redno delovanje stroja.

25. Ako se rabita dve cifrenici pri tem stroju, veljajo ista določila, kakor pri tipu I (prim. točko 10, 11 in 12).

II. Meroskušališče, preskušnja in kolkovanje.

26. Meroskusnouradna preskušnja in kolkovanje spredaj popisanih merskih strojev za usnje tip I in II je pridržano, dokler se drugače ne ukrene, meroskusnim uradom na sedežu meroskusnih nadzorništév.

Uradno dejanje se opravi na zaprosilo, ki se pošlje vsak čas pristojnemu meroskusnemu nadzorništvu, v kraju, kjer se rabi merski stroj za usnje.

27. Ob meroskusnouradni preskušnji merskega stroja za usnje se je treba držati postopka, navedenega v navodilu, in je merski stroj za usnje kolkovati samo tedaj, kadar ustreza v meroskusnouradno poizvedenem merskem področju (prim. točko 29) naslednjim pogojem:

a) razlika srednje vrednosti iz deseterih, s strojem zapored izvršenih merjenj iste površine usnja

od dolžne vrednosti sme na več ali manj znašati k večjemu 2 % te vrednosti;

- b) razlike vsakega posameznega izmed deseterih merjenj smejo od gori oznamenjene srednje vrednosti na več ali manj znašati k večjemu 2 % te vrednosti.

28. Ako bi se ob meroskusnouradni preskušnji pokazalo, da justiranje merskega stroja za usnje ne ustreza popolnoma pogojem, navedenim v sprednji točki pod a) in b), se stroj uradno natančneje justira, ako to dopušča konstrukcija stroja.

29. Meje uporabe stroja z ozirom na izmero površine in na debelost kosov usnja, ki se morejo na stroju izmeriti z natančnostjo, določeno v točki 27 pod a) in b), poizve meroskusni organ ob meroskusnouradni preskušnji in jih nabije na napisno tablico, nameščeno na stojalu stroja (prim. spredaj stoječi točki 13 in 22).

30. Ko se je brez spotike izvršila popreskušnja merskega stroja za usnje, se namesti tako pri strojih tipa I, kakor tudi tipa II meroskusni kolek na zakovnih glavicah napisne tablice in na kositrovi kaplji na cifrenici.

Končno se uradno zavaruje lega drsalnega kosa (15) na vzvodu (14), in sicer tudi pri obeh tipih stroja v zmislu spredaj stoječih točk 7, oziroma 21.

Po enemu meroskusnemu kolku na zakovnih glavicah napisne tablice in na kositrovih kapljah na cifrenici se pristavi tekoča letna številka.

31. K vsakemu meroskusnouradno poverjenemu merskemu stroju za usnje se izroči stranki za kontrolo napovedi stroja 0.6 do 0.7 mm debela merska pola (kontrolna pola) iz kartonskega papirja, koje izmera površine se uradno poizve in naredi razvidna na njej v kvadratnih decimetrih pritisnivi pečat komisije za pravilni meroskus.

Nadalje so v kontrolni poli navedene tudi tiste mejne vrednosti, v katerih se morajo gibati naznanila pravilno delujočega stroja ob izmerjanju te kontrolne pole.

32. Razen tega se izda k vsakemu meroskusnouradno poverjenemu meroskusnemu stroju za usnje izvidnica. V njej so naslednji podatki:

Oznamenilo firme, številka fabrikacije stroja, meje porabe stroja (prim. točko 29), nadalje doba veljavnosti izvidnice in potrdilo o plačani meroskusni pristojbini (prim. oddelek III).

Doba veljavnosti izvidnice neha, ko poteče dvanajst mescev od dne, katerega je bila izdana.

Izvidnici je pridejano navodilo, kako se rabi merski stroj za usnje.

33. K vsakemu merskemu stroju za usnje, ki je bil iz katerega koli vzroka zavržen od meroskusnouradne preskušnje, oziroma poveritve, se izda povratnica, na kateri je tudi potrdilo o plačani preskusnini (prim. oddelek III).

34. Ako se je stranki izgubila izvidnica, ki spada k merskemu stroju za usnje, ali ako je postala nerabna, se lahko prosi za izdajo njenega duplikata, in sicer pri tistem meroskusnem nadzorništvu, v čigar kraju se je opravila meroskusnouradna preskušnja in poveritev stroja.

Za vsak posamezni duplikat potrebno kolkovno znanke v vrednostnem znesku 2 K je treba priložiti prošnji, ki se mora kolkovati, in v vlogi je treba navesti številko fabrikacije in oznamenilo firme merskega stroja za usnje ter prosilčevo ime in bivališče.

Za izdajo duplikata je plačati 20 K, ako se predloži izvirna izvidnica, ako se pa ta izvidnica ne more predložiti, pa 60 h.

III. Meroskusne pristojbine.

35. Za meroskusnouradno preskušnjo enega izmed prej popisanih merskih strojev za usnje je plačati znesek 40 K, brez ozira na to, ali se stroj kolkuje ali ne.

36. Ako se merski stroj za usnje zaradi lahko vidnih nedostatkov zavrne od meroskusnouradnega obravnavanja, se pobereta 2 K pristojbine.

37. Stranka mora razen tega poskrbeti za kose usnja, ki so potrebni, da se izvrši meroskusnouradna preskušnja, ter za druge potrebne pripomočke, mora pripraviti potrebno delavno pomoč in plačati stroške za to, da se pošlje meroskusni organ.

IV. Dodatni meroskus.

38. Preden poteče doba veljavnosti izvidnice (prim. točko 32), je treba te stroje dodatno preskusiti, prav tako tedaj, če so postali nesposobni za rabo.

Za dodatni meroskus veljajo gledé mej pogreškov za prvi meroskus predpisane vrednosti (prim. točko 27).

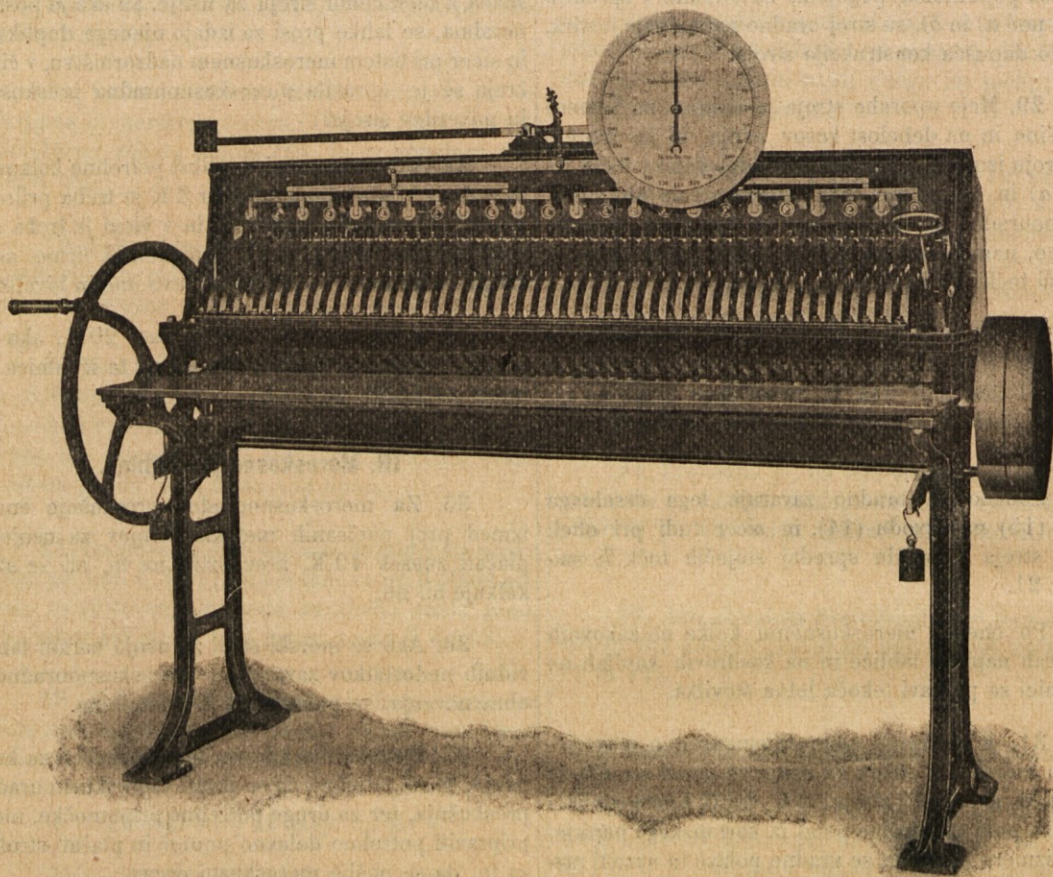
Za dodatni meroskus je treba plačati polne v oddelku III določene pristojbine.

Na Dunaju, 20. dne novembra 1909. l.

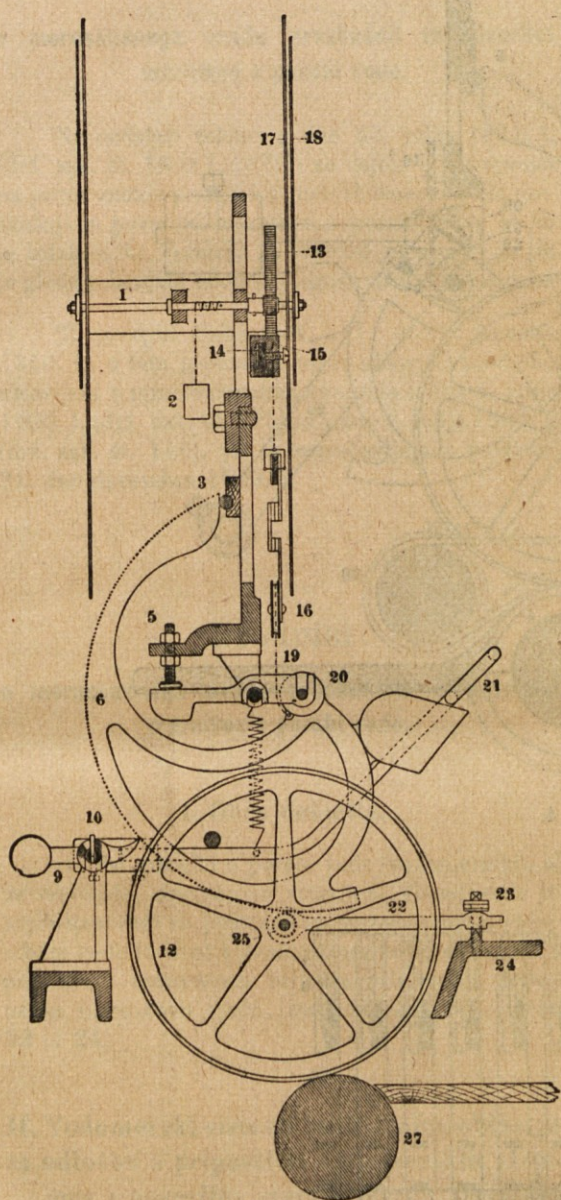
C. kr. komisija za pravilni meroskus:

Lang s. r.

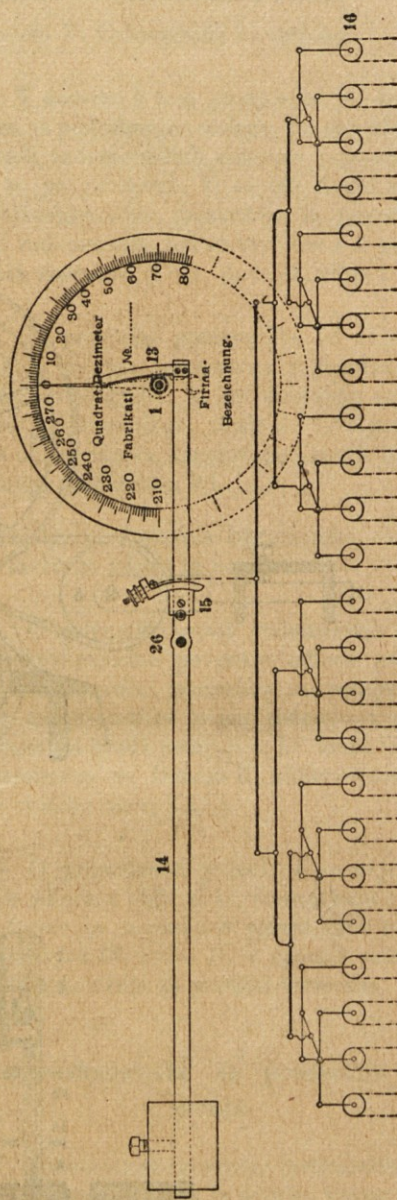
Tip I.

Pod. 1.

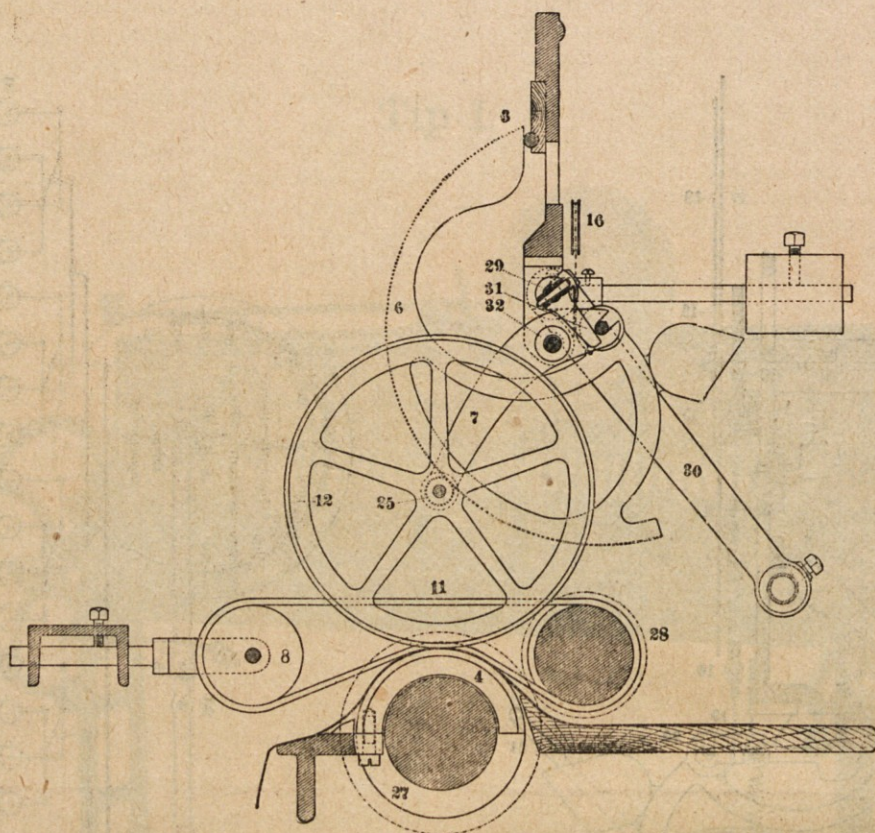

Pod. 2.

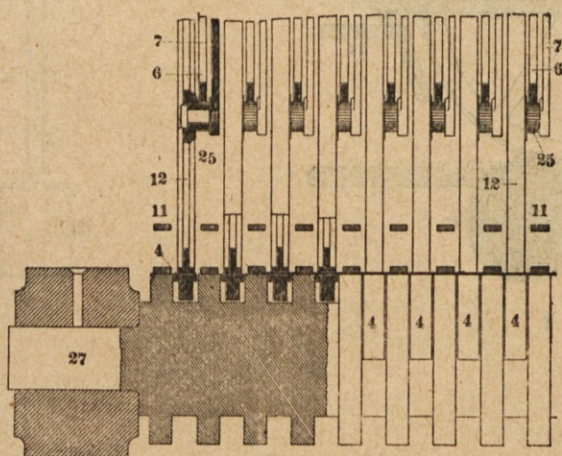

Pod. 3.

Tip II.

Pod. 4.

Pod. 5.

209.**Ukaz ministrstva za javna dela
z dne 17. decembra 1909. l.****o meroskusnega urada preskušnji in poveritvi
mernikov o porabi vode.**

Na podstavi zakona z dne 23. julija 1871. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1872.) se dajejo v nastopnem na javno znanje predpisi o meroskusnega urada preskušnji in poveritvi mernikov o porabi vode, ki jih je izdala c. kr. komisija za pravilni meroskus in jih je gledé pristojbin odobrilo ministrstvo za javna dela.

Ti predpisi dobé moč s 1. dnem januarja 1910. l.; o tem predmetu doslej obstoječi predpisi, objavljeni z ministrstvenima ukazoma z dne 4. julija 1900. l. (drž. zak. št. 175) in z dne 8. julija 1902. l. (drž. zak. št. 146), pa se razveljavljajo s potekom 31. dne decembra 1909. l.

Ritt s. r.

Predpisi**o meroskusnega urada preskušnji in poveritvi
mernikov o porabi vode.****I. Obča določila.**

1. Vsi merniki o porabi vode (vodomerniki), ki se vstavljaajo, oziroma so vstavljeni v vodovode in kojih napovedi so podstava za preračun med oddajnikom vode in med konsumentom vode, so zavezani prisilnemu meroskusu, oziroma prisilnemu dodatnemu meroskusu (prim. tudi oddelek VIII, točko 23 in 24).

**II. Vodomerski sistemi in pristojno oblastvo
za odločbo o pripustitvi vodomerskih siste-
mov v poveritev meroskusnega urada.**

2. Dočim so se na podstavi predpisov, objavljenih z ministrstvenim ukazom z dne 4. julija 1900. l. (drž. zak. št. 175), oziroma z dne 8. julija 1902. l. (drž. zak. št. 146), merniki o porabi vode doslej pripuščali v meroskusnouradno preskušnjo in poveritev od primera do primera kakor vodomerski tipi po svoji podrobni konstrukciji, se odslej, opustivši posamezne vodomerske tipe, združujejo njihove značilne lastnosti in se temu primerno postavljajo nastopni vodomerski sistemi:

Sistem I: vodomerniki s krilatim kolesom,
sistem II: vodomerniki s kapico,
sistem III: vodomerniki s pločami,
sistem IV: vodomerniki z betom,
sistem V: vodomerniki na turbino.

3. V dodatku k tem predpisom je, kolikor je potrebno za podrobnejšo razlago, po ena oblika prej omenjenih vodomerskih sistemov popisana in narisana in po predpisih, ki so bili doslej v veljavi, v meroskusnouradno preskušnjo in poveritev pripuščeni vodomerski tipi so uvrščeni v 5 prej označenih sistemov. (Prim. dodatek, izkaz I in II.)

4. Za pripustne predružačbe od oblike vodomerskega sistema, popisanega v dodatku, naj veljajo take predružačbe, ki ne škodujejo pravilnosti napovedi vodomernikov; zlasti so dovoljene izpremembe oblike okrova, kanalov, po katerih teče voda, prenosnega mehanizma itd.

Nadalje je dopustna izprememba suhega tekača v mokrega tekača in narobe.

5. O pripustitvi novih vodomerskih sistemov v meroskusnouradno poveritev odloča predsednik komisije za pravilni meroskus in potemtakem je prošnje za pripustitev novih sistemov v poveritev meroskusnega urada pošiljati c. kr. komisiji za pravilni meroskus na Dunaju II, AlliiertenstraÙe št. 1 (poštni vročilni okraj XX/2).

6. O pripustnosti v točki 4 omenjenih predružačb odloča v obče c. kr. meroskusna postaja za elektroštevce in mernike o porabi vode na Dunaju (prim. oddelek III, točko 7), v spornih primerih pa predsednik komisije za pravilni meroskus.

**III. Meroskušališče za prometne instru-
mente.**

7. Vodomerski (prometni instrumenti) se preskušajo in poverjajo, ako je dotični sistem pripustil predsednik komisije za pravilni meroskus in ako spadajo eventualno dognane razlike od oblike dotičnega sistema, popisane (v dodatku k tem predpisom), v okvir določil sprednjega oddelka III, točka 4, na c. kr. meroskušališču za elektroštevce in mernike o porabi vode na Dunaju.

Temu primerno je vse vloge, ki se nanašajo na preskušnjo in poveritev vodomerskih (prometnih instrumentov), nasloviti na zadnje označeno meroskušališče, Dunaj XIV/3, Diefenbachgasse št. 2,

kjer je tudi prometne instrumente vlagati v uradno obravnavanje.

8. Vodometniki, iz kojih preskušnje in poveritve meroskusnega urada v uradnih prostorih c. kr. meroskusne postaje za elektroštevce in mernike o porabi vode bi nastale posebne težkoče in neprimerno visoki stroški, se po dopustnosti službenih razmer uradno obravnavajo po odposlanih organih imenovanega meroskuševališča v prostorih stranke, in stranka mora plačati stroške vseh naprav, ki jih je eventualno vsled tega izvršiti na licu mesta, in pa izdatke, ki nastanejo, ker se pošljejo organi, katerim je naročeno uradno dejanje.

9. Ako bi si stranke omislile posebne tehniške uredbe, ki naj jih od primera do primera predpiše c. kr. meroskušališče za elektroštevce in mernike o porabi vode, se lahko preskušnja in poveritev vodomernikov, ne gledé na obvezni meroskus na licu mesta, omenjen v spredaj stoječi točki 8, na zaprosilo od primera do primera opravi tudi v prostorih stranke, ako zanesljivost uradnega dejanja s tem v nobenem oziru ne postane sumljiva.

Stranka pa nima pravice zahtevati to ugodnost.

IV. Pogoji gledé pripustitve novih vodomerniških sistemov v poveritev meroskusnega urada.

10. V zmislu določil oddelka II, točke 5 in 6, odločuje predsednik komisije za pravilni meroskus o vprašanju pripustitve novih vodomerniških sistemov v poveritev meroskusnega urada, nadalje v spornih primerih o pripustitvi konstruktivnih izpremeh sistema.

11. Da se opravi poskus novega vodomerniškega sistema, je eno obliko sistema vposlati c. kr. komisiji za pravilni meroskus na Dunaju v pet izvodih, ki ne smejo imeti manj nego 13 in ne več nego 22 mm kalibra, predloživši dve natančni risbi in dva popisa.

Prej omenjeni risbi morata biti izvršeni na listih iz kartonskega papirja v formatu 21 × 34 cm.

Za risbi izvoljeno merilo ne sme biti tako majhno, da bi to škodovalo razločnosti.

12. Za popreskušnjo novega vodomerniškega sistema je plačati naprej znesek dvesto (200) kron v plačilnici c. kr. komisije za pravilni meroskus, bodisi da se dotični merski aparat kakor nov sistem končno pripusti v uradno poveritev ali ne.

13. V točki 11 omenjenih pet vzorcev mora ob uradni poskušnji razen v oddelku V navedenim pogojem zadostiti še naslednjim posebnim pogojem:

a) Vodometnik mora biti tako narejen, da se ustavlja notranjemu tlaku 10 atmosfer.

b) Odvisnost napovedi vodomernika od tlaka ne sme biti tako velika, da bi ob izpremeh tlaka od 6 na 0.5 atmosfer bile od nje odvisne sistematčne razlike v znesku polovične meroskusne tolerance (primerjaj oddelek V, točko 18).

Za krepek tlak v zmislu teh predpisov se smatra sreda iz tlaka v pritočnem in iztočnem prerezu vodomernika.

c) Zlasti ne smejo napovedi merskega aparata ob rastoči in pojemajoči obremenitvi (množini pretoka) za isto obremenitev menjati za več nego polovico meroskusne tolerance, navedene v oddelku V, točki 18.

14. Ko se opravi poskušnja aparata v zmislu določil tega oddelka, odloči predsednik komisije za pravilni meroskus o pripustitvi novega vodomerniškega sistema (prim. oddelek II, točko 5) in potem se stranki vrnejo trije izmed predloženih vzornih aparatov.

15. Pripustitev novega vodomerniškega sistema se od primera do primera objavi v državnem zakoniku.

V. Pogoji gledé pripustitve vodomernikov (prometnih instrumentov) v poveritev meroskusnega urada.

16. Za javni promet določeni vodomerniki (prometni instrumenti) morajo pripadati sistemu, ki je pripuščen v meroskusnouradno poveritev (prim. tudi oddelek II, točko 4).

17. Za pripustitev prometnih instrumentov v meroskusnouradno poveritev naj veljajo nadalje naslednja določila:

a) Vodometnik mora zapisovati množino vode, ki teče skozi njega, po litrih, hektolitrih ali kuhičnih metrih.

b) Merski aparat mora imeti normalno cifrenico.

Za normalno cifrenico veljaj v obče tista, ki ima poleg drugih cifrenic tudi v 100 delov po posameznih litrih deljeno cifrenico, koje delne

črtice niso bolj debele, nego četrtna delitvenega presledka.

Kazalec te cifrenice mora biti na koncu ploščat in ostro ošpičen in ta ost ne sme biti bolj nego za dolžino enega delitvenega presledka oddaljena od delne plošče.

Velikost delitve po litrih se lahko izbere poljubno, prenos gibanja pravega merskega aparata (krilnega kolesa; kapičnega strojeva i. e.) na os litrske cifrenice pa sme kazati samo prestave od večje na manjšo kotno brzino.

Pri vodomernikih s 40 mm kalibra (premera pretočnega prereza) in več se lahko rabi od 10 do 10 litrov deljena, 100 do 1000 litrov obsegajoča litrska plošča.

Posamezne cifrenice je oznameniti z besedami „Enote“, „Desetine“, „Stotine“, oziroma „Desetinke“, „Stotinke“ itd. in skupno z izbrano enoto „Liter“ ali „l“, „hektoliter“ ali „hl“, „Kubični meter“ ali „m³“.

Namesto oznametil „Enote“, „Desetine“, „Stotine“, oziroma „Desetinke“, „Stotinke“ itd. se lahko izberejo tudi številke 1, 10, 100, oziroma $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{100}$ itd. ali tudi taka oznamila, ki ne ovirajo, da se lahko razločno čita.

Nadalje se pripoznava za normalno cifrenico tista, pri kateri se vodijo posamezne od 0 do 9 ošteviljene ploče s števkami (bobni) tako mimo izrezkov, da se more neposrednje čitati množina vode, ki je tekla skozi, kakor cela številka, oziroma kakor cela številka z decimalnim drobcom.

Dopustno je tudi namesto da bi se kazalci pomikali na cifrenicah, voditi cifrenice mimo izrezkov, ki imajo indeks.

Na cifrenici mora biti zaznamovana tekoča fabrikacijska številka in premer pretočnega prereza (kalibra) merskega aparata; na cifrenici je nadalje navesti tudi ime izdelovalca vodomernika, vendar se sme na posebno zaprosilo, ki se pošlje c. kr. meroskusni postaji za elektroštevce in mernike o porabi vode na Dunaju, izjemoma dovoliti, da se izdelovalčevo ime namesti tudi na okrovu vodomernika namesto na cifrenici.

Pripušča se, da se na cifrenici ali na okrovu pove stanovališče izdelovalca ali ime

in stanovališče prodajalca vodomernika, ter eventualna fabriška oznamila.

c) Vsak vodomernik mora biti zaprt v okrovu, ki se dá zavarovati s plombeno zaporo in ima steklo, skozi katero se vidi, in to steklo mora biti v okrov od znotraj vstavljeno.

d) V pritočnem kanalu vodomernika mora biti nameščeno sito; to sito je ali v vodomernik trdno vdeleno, ali pa je z okrovom vodomernika v zvezi takozvana vreča za glen, v katero je sito tako vstavljeno, da se more v namen snajenja iz nje vzeti.

Če se namesti sito, pa se zaradi tega nikakor ne sme zožiti prerez „kalibra“.

e) Na vodomerniku razviden narejeni kaliber mora na $\pm 5\%$ ustrežati premeru pretočnega prereza in so nedopustni vstavki ali priprave, ki dopuščajo, da se kaliber dodatno izpremeni.

f) Merski aparat mora zanesljivo delovati in biti tako sestavljen, da je stalnost njegovih napovedi zajamčena v pripustni meroskusni toleranci (primerjaj naslednjo točko 18) in v dobi veljavnosti meroskusnega kolka.

g) Vodomerniki, ki se ne dadó prenesti, so izključeni od uradne poveritve.

Za neprenosne se smatrajo sè stališča meroskusnega urada tisti vodomerniki, ki ne pripuščajo izpremembe mesta, na katerem so postavljeni, ne da bi bilo pričakovati vpliva na pravilost napovedi teh merskih aparatov.

18. Nadalje smejo razlike napovedi vodomernika od dolžnih napovedi pri 100, 50 in 10 odstotkih največje obremenitve na več ali manj znašati k večjemu dva odstotka dolžne napovedi (meja pogreškov, meroskusna toleranca).

Z dveodstotno obremenitvijo mora vodomernik zanesljivo kazati.

Največja obremenitev se ustanovi tako, da naj pride na vsak kvadratni milimeter napovedanega pretočnega prereza pol litra za eno minuto, čim znaša pretlak 6 atmosfer.

Razlike od sprednjega določila so dovoljene v zmislu manjše množine iztoka do 10% predpisane množine.

Ako ob preskušnji vodomernikov ni pretlaka šestih atmosfer, sme c. kr. meroskusna postaja za elektroštevce v mernike o porabi vode na Dunaju določiti za vodomernike, ki pridejo v poštev, od primera do primera največjo obremenitev s tem, da dá v podstavo spredaj dano definicijo največje pretočne množine in da se prilagodi tlaku, ki je na razpolaganje.

19. Vodomerniki, ki imajo manj nego 5 milimetrov kalibra, se ne pripuščajo v uradno poveritev.

Vodomerniki s kalibrom od 5 do 80 milimetrov, ki ne ustrezajo sprednjim določilom glede množine pretoka, so izključeni od uradne poveritve.

Gledé meroskusnouradnega ravnanja z vodomerniki kalibra z več nego 80 milimetrov odloča od primera do primera c. kr. meroskusna postaja za elektroštevce in mernike o porabi vode na Dunaju.

VI. Kolkovanje vodomernikov (prometnih instrumentov).

20. Vodomerniki, ki ob preskušnji meroskusnega urada ustrezajo pogojem, navedenim v oddelku V, se uporabljaje eno ali več plomb uradno tako zapro, da ni moči odpreti okrova vodomernika, ne da bi se pokvarila plombna zapora.

Vsaka pri tem rabljena plomba ima na eni strani kolkovno znamenje c. kr. meroskusne postaje za elektroštevce in mernike o porabi vode na

Dunaju, na drugi strani pa letno in mesečno številko poveritve.

Na isti plombni zapori se pritrdi kovinska pločica, na kateri je poodčtena številka uradnega zapisnika.

VII. Izvidnica.

21. K vsakemu uradno poverjenemu vodomerniku se izda izvidnica.

Sprednja stran izvidnice obsega zlasti nastopne napovedi:

a) ime izdelovalca vodomernika, številko fabrikacije aparata in številko uradnega zapisniška;

b) vodomernikov kaliber;

c) največjo pretočno množino, s katero se je prekusil vodomernik;

d) potrdilo o plačani meroskusni pristojbini;

e) dobo veljavnosti izvidnice.

Nadalje obsega vodomernikova izvidnica izrečno določilo, da je oddajnik vode dolžen, konsumentu vode na njegovo zahtevanje dovoliti vsakikrat vpogled v izvidnico.

Zadaj na izvidnici je kratko podučilo o praktični rabi vodomernika.

22. Ako je stranka izgubila h kakemu vodomerniku spadajočo izvidnico, ali ako je postala nerabna, se lahko zaprosi izdaja duplikata pri c. kr. meroskusni postaji za elektroštevce in mernike o porabi vode na Dunaju.

Za vsak posamezni duplikat potrebno kolkovno znamko v vrednosti dveh kron je priložiti prošnji, ki je zavezana kolku, in v vlogi je povedati uradno zapisniško številko, pod katero se je vodomernik poveril, številko fabrikacije aparata ter ime in stanovališče izdelovalca vodomernika.

Za izdajo duplikata je plačati, ako ni izvirne izvidnice, znesek 60 vinarjev, ako je izvidnica pri rokah, znesek 20 vinarjev.

VIII. Doba veljavnosti meroskusnega kolka na vodomernih, oziroma doba veljavnosti izvidnice.

23. Doba veljavnosti meroskusnega kolka na vodomernih, ki pridejo v bodoče v uradno poveritev, in s tem tudi doba veljavnosti pripadajoče izvidnice mine. s pretekom petih let, računa od dneva izdaje izvidnice.

Temu primerno je treba vodomernike v bodoče najdalje po preteku petih let, računa od časa izdaje izvidnice, vnovič preskusiti (= dodatni meroskus, prim. oddelek I, točka 1).

24. Ako pa izgubé vodomerniki z meroskusom priznано pravilnost in sposobnost za rabo v javnem prometu iz katerega koli razloga prej (naravna obraba, deformacija itd.), jih je treba vnovič preskusiti, če se rabijo v javnem prometu (dodatni meroskus).

IX. Pristojbine za popreskušnjo in poveritev vodomernikov (prometnih instrumentov).

25. Za vodomernike, ki se radi lahko vidnih pogreškov sestave zavrnejo od uradnega obravnavanja, ni plačati nikake pristojbine.

26. Za vodomernike, o katerih se ob opravi popreskušnje spozna, da ne ustrezajo za uradno poveritev postavljenim pogojem, je plačati zneske, navedene v naslednji pristojbinski tarifi pod „Za preskušnjo brez kolkovanja“.

V tem primeru se izročé vodomerniki stranki z izdajo povračilnice, na kateri se uradno potrdi plačana vračilna pristojbina.

27. Za uradno poveritev vodomernikov je plačati zneske, navedene v nastopni pristojbinski tarifi pod „Za preskušnjo in kolkovanje“.

28. Pristojbine, pripadajoče za uradno ravnanje z vodomerniki, je plačati po opravljeni preskušnji, oziroma poveritvi prometnih instrumentov v dotični plačilnici in uradno opravljeni merski aparati se potem izročé upravičenim prejemnikom.

Pristojbinska tarifa

za meroskusnouradno preskušnjo in poveritev mernikov o porabi vodi.

Kaliber vodomernika v milimetrih	Pristojbina, ki jo je plačati				Kaliber vodomernika v milimetrih	Pristojbina, ki jo je plačati			
	za preskušnjo in kolkovanje		za preskušnjo brez kolkovanja			za preskušnjo in kolkovanje		za preskušnjo brez kolkovanja	
	K	h	K	h		K	h	K	h
5	2	28	1	14	43	11	31	5	66
6	2	32	1	16	44	11	68	5	84
7	2	38	1	19	45	12	05	6	03
8	2	46	1	23	46	12	42	6	21
9	2	54	1	27	47	12	79	6	40
10	2	62	1	31	48	13	16	6	58
11	2	72	1	36	49	13	53	6	77
12	2	82	1	41	50	13	90	6	95
13	2	94	1	47	51	14	27	7	14
14	3	08	1	54	52	14	64	7	32
15	3	24	1	62	53	15	01	7	51
16	3	40	1	70	54	15	38	7	69
17	3	58	1	79	55	15	75	7	88
18	3	76	1	88	56	16	12	8	06
19	3	96	1	98	57	16	49	8	25
20	4	18	2	09	58	16	86	8	43
21	4	40	2	20	59	17	23	8	62
22	4	62	2	31	60	17	60	8	80
23	4	86	2	43	61	17	97	8	99
24	5	12	2	56	62	18	34	9	17
25	5	38	2	69	63	18	71	9	36
26	5	64	2	82	64	19	08	9	54
27	5	92	2	96	65	19	45	9	73
28	6	20	3	10	66	19	82	9	91
29	6	50	3	25	67	20	19	10	10
30	6	80	3	40	68	20	56	10	28
31	7	12	3	56	69	20	93	10	47
32	7	44	3	72	70	21	30	10	65
33	7	76	3	88	71	21	67	10	84
34	8	10	4	05	72	22	04	11	02
35	8	44	4	22	73	22	41	11	21
36	8	78	4	39	74	22	78	11	39
37	9	12	4	56	75	23	15	11	58
38	9	48	4	74	76	23	52	11	76
39	9	84	4	92	77	23	89	11	95
40	10	20	5	10	78	24	26	12	13
41	10	57	5	29	79	24	63	12	32
42	10	94	5	47	80	25	.	12	50

Za uradno preskušnjo in poveritev vodomernikov s kalibrom več nego 80 mm je plačati pristojbine, ustanovljene za uradno ravnanje z vodomernikom z 80 mm kalibra.

Na Dunaju, 20. dne novembra 1909. l.

C. kr. komisija za pravilni meroskus:

Lang s. r.

Dodatek.**Popis****5 vodomerniških sistemov, pripuščenih v poveritev meroskusnega urada.**

(S 5 tabelami podob.)

(Prim. sprednje predpise, oddelek II, točko 2 in 3.)

Vodomerniški sistem I.

K temu vodomerniškem sistemu spadajo vsi vodomerniki, pri katerih požene voda, ki teče skozi, krilato kolo.

Podobi 1 in 2 kažeta obliko števca tega sistema.

Ta vodomernik sestoji iz kovinskega okrova G , vlitega v enem kosu z dotočnima in odtočnima kanaloma k_1 , k_2 in z zveznimi zarobki, v katerem je zaprt mehanizem, in iz zatvorne kapice K .

Zgornji del pritočnega prereza se lahko za uravnavo delovanja vodomernika nekoliko izpremeni s popravnim vijakom f .

Po izvršenem justiranju se naredi ta vijak z zatvornim zamaškom P nedostopen, in ta zamašek se po uradnem meroskusu zavaruje s tem, da se napravi nanj plombna zapora.

V pritočni kanal je pri S vloženo sito, ki zadržuje debele smeti pretakajoče se vode.

Iz k_1 v okrov prihajajoči vodeni curek zadene kolo s krili F , narejeno iz celuloida ali kovine, in je zavrti.

To vrtenje se prenese na štelo Z , čigar cifre in kazalci se vidijo od zgoraj.

Sklepa ga steklo L , skozi katero se gleda in ki leži na obroču iz gume g .

Vodomerniški sistem II.

K temu sistemu spadajo vsi tisti vodomerniki, kojih prava merska priprava sestoji iz kapičnega kolesja.

Podobe 1, 2 in 3 kažejo vodomernik tega sistema.

Giblivi del kapičnega kolesja A je narejen kakor oscilujoča ploča D (prim. podobi 2 in 3).

Vrtenje te ploče se prenese s klinčkom b na gonilo T in uporablja se zgoščeno vreteno c na štelo.

Štelo je vdeleno v okrovovem delu B , in s kazalnika se čita skozi steklo L , vstavljeno od znotraj.

Voda pride skozi kanal d v vodomernik, gre skozi sito S in kapico (pritok pri g , odtok pri h) in odteče skozi kanal f .

Vodomerniški sistem III.

Pri vodomernikih tega sistema tvori pravo mersko pripravo tudi kapično kolesje, ki pa se v razliko od sistema II začne oscilujoče vrteti.

Podobi 1 in 2 kažeta obliko tega sistema.

Skozi k_1 pritekajoča voda pride skozi k_3 v kapico W in jo spravi v vrtilno-oscilujočo premikanje, ki se s sovzemnikom m in z vmesnimi zvezami V , V , V prenese na kljuko R , molečo iz štela Z , in s tem na štelo samo.

Voda odteka skozi k_4 in k_2 iz vodomernika.

Vodomerniški sistem IV.

Prava merska priprava sestoji pri vodomernikih tega sistema iz vodnega motorja z betom.

Podobi 1 in 2 kažeta obliko tega sistema.

V delu G okrova je vdelen dvojno delujoč vodni motor z betom; pri tem krmili eden bet drugega (prim. pod. 2).

Krmilenje je porivalno krmilenje.

Voda pride pri k_1 v vodomernik, gre skozi zapah in cilindre in pride iz školjkastih zapahov v skupni kanal k_2 , potem pa zapusti vodomernik pri k_2 . S je spredaj vstavljeno sito.

Ako stojijo beti, kakor je narisano, je A_2 dovršil svojo pot navzdol, A_1 pa je na potu navzgor.

Ako je to gibanje blizu dovršeno, vzame bet A_1 seboj zapahov drog s_1 in školjkasti zapah m_1 , ki krmili bet A_2 , se porine v svojo drugo končno lego; s tem dobi bet A_2 vodeni tlak od zdol in gre kvišku.

To se ponavlja menjaje pri obeh cilindrih.

Na školjkastem zapahu nameščen sovzemnik i_2 prenese svoje gibanje tudi na stikalo in povzroči s tem po zobeh vrtenje zavernega kolesa R , čigar os je zgoščena v okrovu. Od te osi se prenese

vrtenje na štelo Z , ki je pokrito z zaščitnim pokrovom s steklom.

Vodomerniški sistem V.

Vodomerniki tega sistema (prim. pod. 1 in 2) imajo za merilno sestavino turbino.

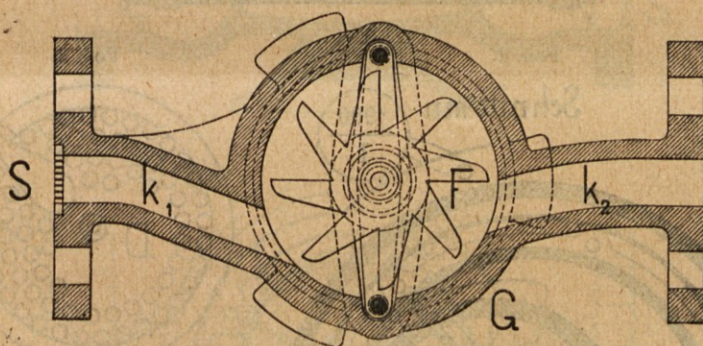
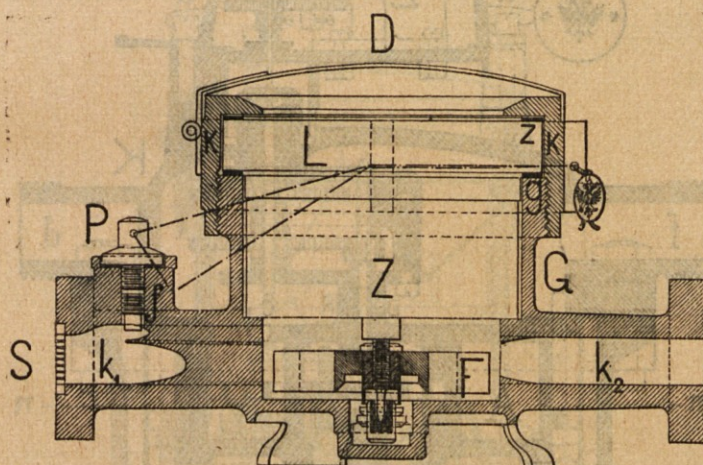
Voda pride skozi sito S_1 v kanal k_1 vodomernika, gre skozi sito S_2 , teče v sapnik k_2 in v turbino T , ki se zavrti. Iz k_3 odteče voda skozi kanal k_4 .

Vrtenje turbine se prenese s tečajem L , ki teče v olju, na vreteno w , ki je zgoščeno v srednjem dnu, in od tod na štelo Z , ki je deloma izdelano kakor diferencijalen pogon.

Štelo je zaprto s pokrovom B , ki je s klinčkom in s šarnirsko zaporo pritrjen na K .

Vodomerniški sistem I.

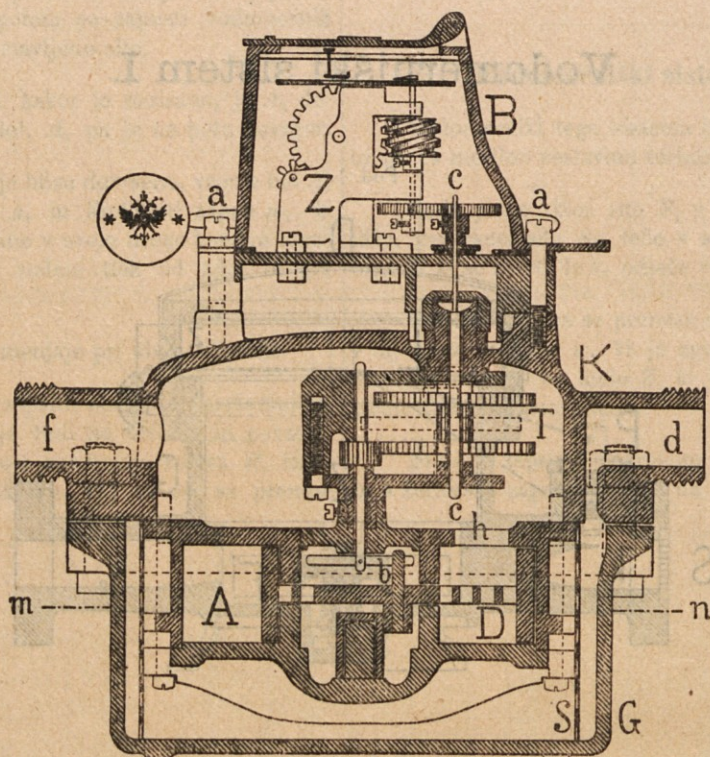
Pod. 1.

Pod. 2.

Vodomerniški sistem II.

Pod. 1.

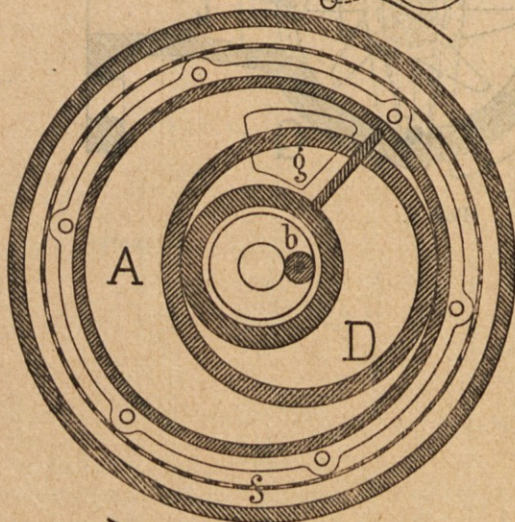

Pod. 2.

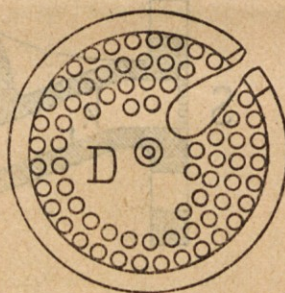
Schnitt mn

1900

I

Pod. 3.

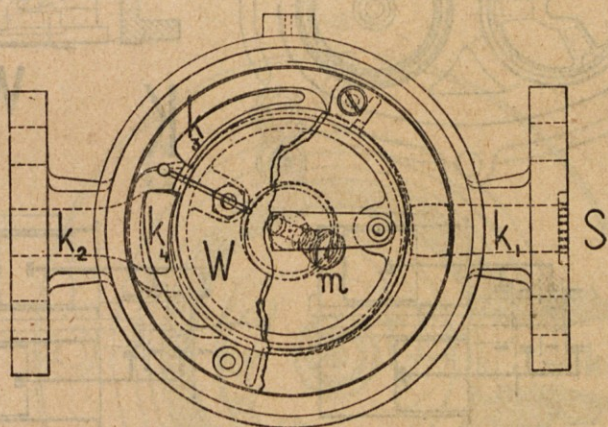
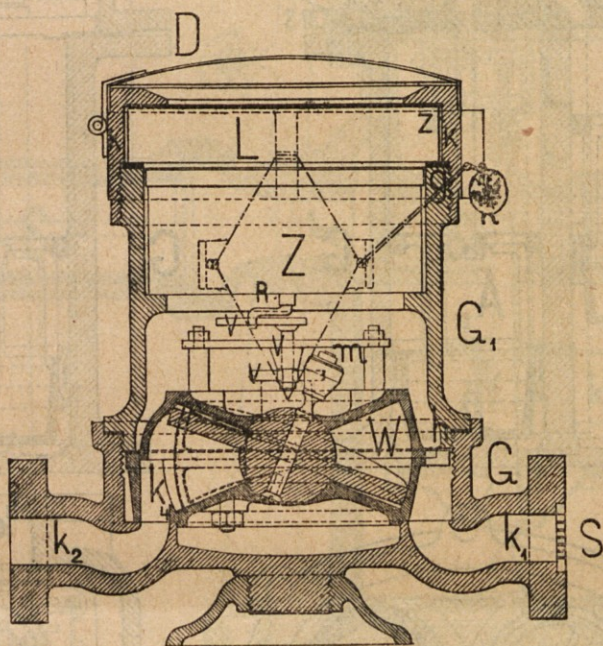

1900

I

Vodomerniški sistem III.

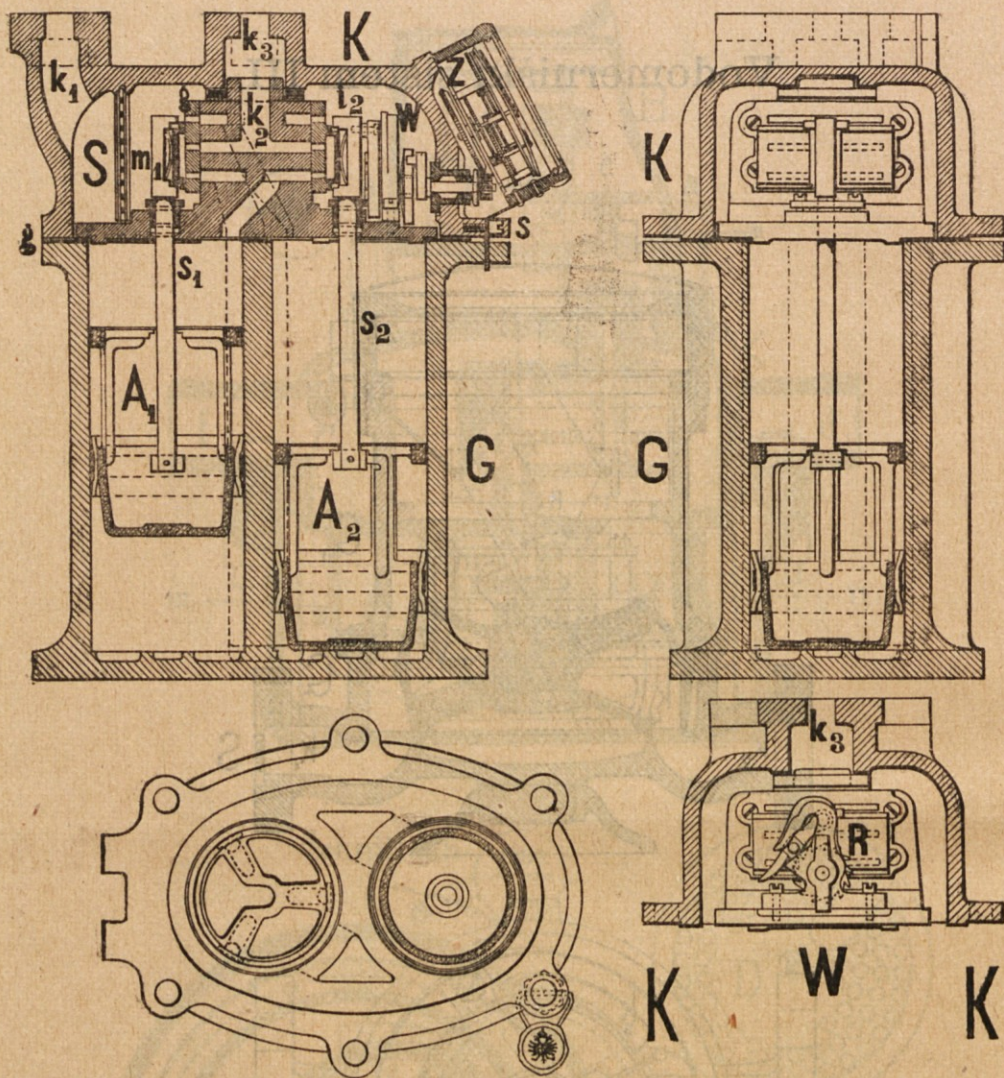
Pod. 1.

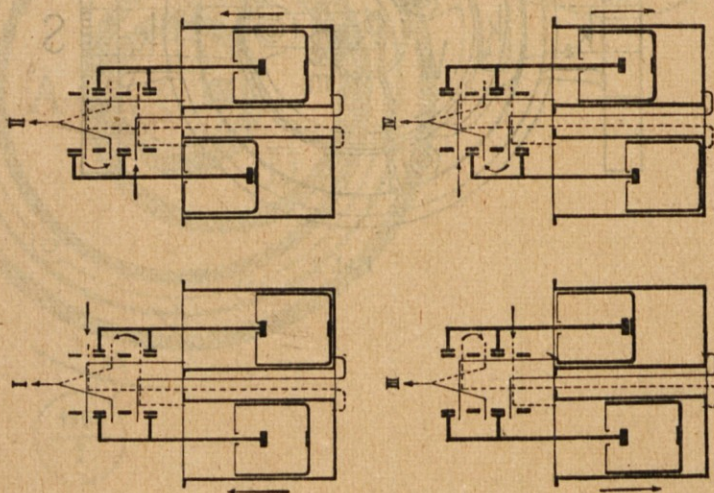
Pod. 2.

Vodomerniški sistem IV.

Pod. 1.

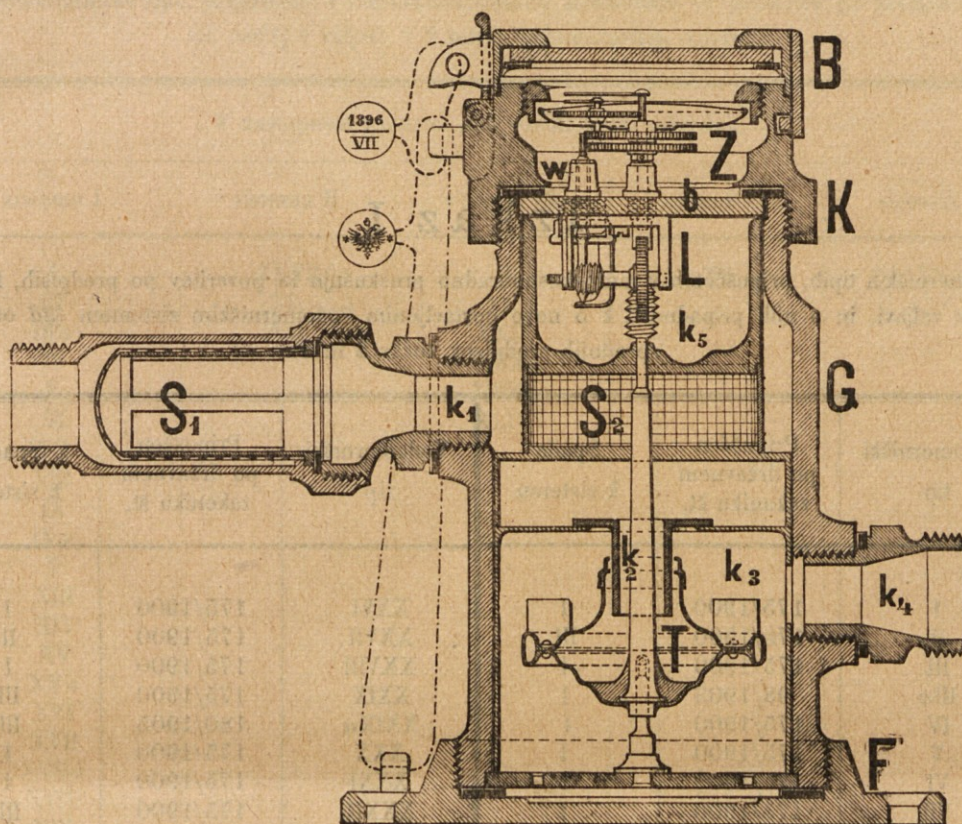

Pod. 2.

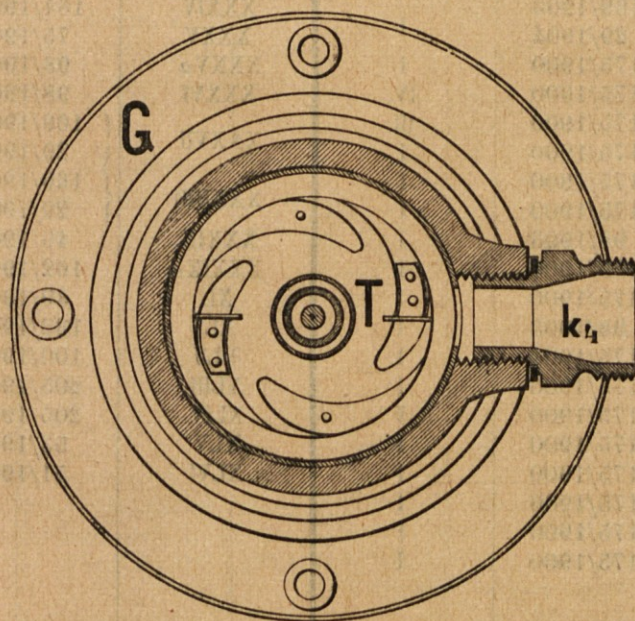

Vodomerniški sistem V.

Pod. 1.

Pod. 2.

I z k a z I

o vodomerniških tipih, pripuščenih v meroskusnouradno preskušnjo in poveritev po predpisih, ki so bili doslej v veljavi, in o njih pripadnosti k 5 novo postavljenim vodomerniškim sistemom (*ad* oddelek II sprednjih predpisov, točka 2 in 3).

Vodomerniški tip	Pripuščen po državnem zakoniku št.	Spada k sistemu	Vodomerniški tip	Pripuščen po državnem zakoniku št.	Spada k sistemu
I	175/1900	I	XXVI	175/1900	I
II	175/1900	III	XXVII	175/1900	II
III	175/1900	I	XXVIII	175/1900	I
III ^a	98/1903	I	XXIX	175/1900	III
IV	175/1900	I	XXIX ^a	180/1905	III
V	175/1900	I	XXX	175/1900	I
VI	175/1900	I	XXXI	175/1900	I
VII	175/1900	I	XXXII	175/1900	III
VIII	175/1900	I	XXXIII	175/1900	I
IX	175/1900	I	XXXIII ^a	31/1905	I
IX ^a	{ 169/1903	I	XXXIV	164/1901	I
	{ 29/1904		XXXV	75/1902	I
X	175/1900	I	XXXV ^a	98/1903	I
XI	175/1900	IV	XXXVI	98/1903	I
XII	175/1900	III	XXXVII	{ 169/1903	I
XIII	175/1900	I		{ 29/1904	
XIV	175/1900	I	XXXVIII	{ 169/1903	I
XV	175/1900	I		{ 29/1904	
XV ^a	98/1903	I	XXXIX	49/1904	I
XVI	175/1900	I	XXXIX ^a	162/1907	I
XVII	175/1900	I	XL	49/1904	II
XVII ^a	98/1903	I	XLI	132/1905	II
XVIII	175/1900	I	XLII	100/1906	I
XIX	175/1900	I	XLIII	205/1907	I
XX	175/1900	V	XLIV	205/1907	III
XXI	175/1900	I	XLV	53/1908	I
XXII	175/1900	I	XLVI	51/1909	I
XXIII	175/1900	I			
XXIV	175/1900	I			
XXV	175/1900	I			

I z k a z II

o 5 novo postavljenih vodomerniških sistemih (ad oddelek II sprednjih predpisov, točka 2 in 3), razdelivši vodomerniške tipe, pripuščene v meroskusnouradno preskušnjo in poveritev po predpisih, ki so bili doslej v veljavi, v 5 novih vodomerniških sistemov.

V nastopnem zaznamovani vodomerniki pripadajo

sistemu I	sistemu II	sistemu III	sistemu IV	sistemu V
I	XXVII	II	XI	XX
III	XL	XII		
IIIa	XLI	XXIX		
IV		XXIXa		
V		XXXII		
VI		XLIV		
VII				
VIII				
IX				
IXa				
X				
XIII				
XIV				
XV				
XVa				
XVI				
XVII				
XVIIa				
XVIII				
XIX				
XXI				
XXII				
XXIII				
XXIV				
XXV				
XXVI				
XXVIII				
XXX				
XXXI				
XXXIII				
XXXIIIa				
XXXIV				
XXXV				
XXXVa				
XXXVI				
XXXVII				
XXXVIII				
XXXIX				
XXXIXa				
XLII				
XLIII				
XLV				
XLVI				

210.

Razglas ministrstva za javna dela z dne 17. decembra 1909. l.,

s katerim se objavljajo dodatna določila k predpisom o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi nagibnih tehtnic.

Na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) se javno naznanja nastopni po c. kr. komisiji za pravilni meroskus izdani dodatek k predpisom o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi nagibnih tehtnic.

Določila tega dodatka dobé moč z dnem razglasitve.

Ritt s. r.

Dodatek k predpisom

o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi nagibnih tehtnic (prim. tudi razglase z dne 2. decembra 1904. l. [drž. zak. št. 142], z dne 17. decembra 1905. l. [drž. zak. št. 200] in z dne 13. julija 1906. l. [drž. zak. št. 147]).

V meroskusnouradno preskušujo in poveritev se pripuščajo tudi nagibne tehtnice, ki so v nastopni risbi shematiško upodobljene in v naslednjem natančneje popisane.

I. Popis in kako delujejo.

1. Potez Z , ki prihaja od prenosnega vzvoda H (prim. nastopno shematiško risbo), se porazdeli s kombinacijo tehtničnih vzvodov $W_0, W_1, W_2, \dots$, na več nagibnih tehtnic $N_1, N_2, \dots$, ki so nameščene druga za drugo ali druga poleg druge.

Z justiranjem protiuteži $g_1, g_2, \dots$ se doseže, da začnejo okoli ostric $s_1, s_2, \dots$ nihajoče nagibne tehtnice $N_1, N_2, \dots$ samotvorno delovati druga za drugo.

Ako pride obremenitev mosta v področje lestvice, spadajoče k nagibni tehtnici N_1 , se dvigne kotni vzvod te tehtnice od udara a_1 in kazalec se vstavi na delno črtico lestvice, ki ustreza obremenitvi, ostali kotni vzvodi pa ostanejo mirni. Ako je pa obremenitev mosta večja nego področje prve in manjša nego področje druge utežne lestvice, se premika kotni vzvod nagibne tehtnice N_1 do udarca b_1 in kazalec nagibne tehtnice N_2 začne delovati.

Enako začno delovati tudi ostale nagibne tehtnice, ako nanese tako.

Potezni drog z ima podaljšek, ki vpliva na tarovalni vzvod, ki niha okoli ostrice s_0 . S tarovalno utežjo t se lahko neobremenjena tehtnica iztaruje, tarovalna utež T pa eventualno omogoči, da se iztehta tara-obremenitev mosta na lestvici za jabolko.

2. Kotni vzvodi posameznih nagibnih tehtnic morajo biti označeni s fabrikacijsko številko tehtnice.

Protiuteži $g_1, g_2, \dots$ morajo biti s pripadajočimi kotnimi vzvodi ali narejene iz enega kosa ali tako urejene, da se dá njihov neizpremenljiv položaj na dotičnem kotnem vzvodu zavarovati s tem, da se nadene kolkovno znamenje.

Lestvice morajo biti tudi označene s fabrikacijsko številko tehtnice in tik pred prvo delno črtico in za njo morajo biti pripravljene svinčene alkositrove kaplje, da vzprejmejo uradno kolkovno znamenje.

Dopustno je stvar urediti tako, da nihajo kazalci posameznih nagibnih tehtnic pred isto lestvico. V tem primeru morajo imeti kazalci tablice, ki kažejo tisto obremenitev mosta, pri kateri se dotični kazalec vstavi na ničlo lestvice. Da se čita na lestvici napoved teže, ki jo podaje tablica, jo je treba sešteti, da se dobi teža tehtanega predmeta.

Nadalje je dopustno stvar urediti tako, da so lestvice trdno zvezane s pripadajočimi nagibnimi tehtnicami in da se čita teža na trdnem kazalu (indeksu), ki je nameščeno na stojalu tehtnice.

3. Gledé ostalih uredb tehtnice naj se zmislju primerno uporabljajo določila, ki so v že objavljenih predpisih (prim. zlasti drž. zak. št. 147 iz l. 1906).

II. Meroskušališče, preskušnja in kolkovanje.

4. Meroskusnouradna preskušnja in poveritev prej popisanih nagibnih tehtnic je pridržana, dokler se drugače ne ukrene, meroskusnim uradom na sedežu meroskusnih nadzorništiev. Po tem naj stranke prosijo za meroskusnouradno poveritev tehtnic te vrste pri meroskusnem nadzorništvu tistega upravnega okoliša, v katerem se naj vrši uradno dejanje.

5. Ker je omenjena konstrukcija tehtnic kombinacija več nagibnih tehtnic, je treba kolkovati vsak posamezni kotni vzvod (prim. drž. zak. št. 142 iz l. 1904., točko 26).

6. Za preskušnjo in poveritev takih nagibnih tehtnic veljajo v drugem oziru v obče za preskušnjo

in kolkovanje nagibnih tehtnic izdani predpisi (prim. posebno drž. zak. št. 142 iz l. 1904.).

III. Merokusne pristojbine.

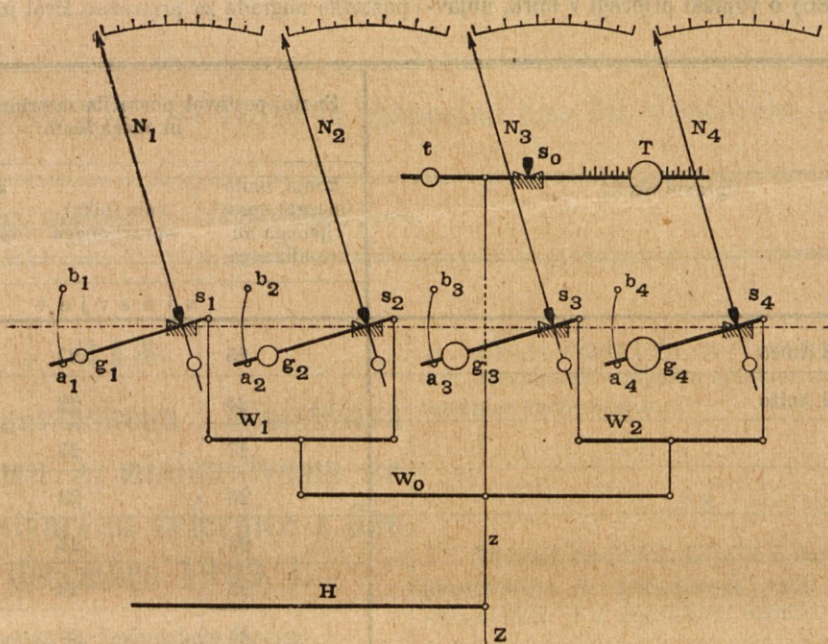
7. Merokusna pristojbina naj se preračuni tako, da se dá v podstavo največja pripustna obremenitev mosta.

Gledé pristojbinskih postavkov veljajo določila oddelka III z raglasom z dne 2. decembra 1904. l. (drž. zak. št. 142) objavljenih predpisov.

Na Dunaju, 20. dne novembra 1909. l.

C. kr. komisija za pravilni merokus:

Lang s. r.

211.

Razglas ministrstva za javna dela z dne 17. decembra 1909. l.,

s katerim se objavljajo dodatna določila k predpisom o merokusnouradni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike.

Dodatno k ministrstvenemu ukazu z dne 21. decembra 1903. l. (drž. zak. št. 261) se javno naznanja naslednji, po c. kr. komisiji za pravilni merokus izdani dodatek k predpisom o merokusnouradni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike.

Določila tega dodatka dobé moč z dnem objave.

Ritt s. r.

Dodatek k predpisom

o merokusnouradni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike.

1. Dopolnjuje točko 30 z ministrstvenim ukazom z dne 21. decembra 1903. l. (drž. zak. št. 261) objavljene predpise se v bodoče pripuščajo v merokusnouradno preskušnjo in poveritev tudi elektroštevci, ki so sestavljeni za $1\frac{1}{2}$ ampera tokove sile.

2. Števci te tokove sile morajo pri 3 odstotkih svoje največje obremenitve varno delovati. (Prim. k temu točko 35 prej omenjenih predpisov.)

Na Dunaju, 20. dne novembra 1909. l.

C. kr. komisija za pravilni merokus:

Lang s. r.

212.

Razglas ministrstva za deželno bran in finančnega ministrstva z dne 18. decembra 1909. l.,

s katerim se v porazumu z državnim vojnim ministrstvom po § 20 zakona z dne 22. maja 1905. l. (drž. zak. št. 86) o vojaški pripravi v miru, objav-

ljajo postavki nagrade, veljajoči za priprežno žival in kilometer od 1. dne januarja 1910. l. do 31. dne decembra 1914. l.

Izvršuje zakon z dne 22. maja 1905. l. (drž. zak. št. 86) o vojaški pripravi v miru se določajo v porazumu z državnim vojnim ministrstvom nastopno zneski, ki naj veljajo v dobi od 1. dne januarja 1910. l. do 31. dne decembra 1914. l. za postavke nagrade za priprežno žival in kilometer.

Upravni okoliš	Enotni postavek povračila za priprego za 1 km in enega (eno)		
	konja, mulo (mezga) opravljenega ali osedlanega	vola (bika), opravljenega	kravo, opravljenega, osla, opravljenega ali osedlanega
	v i n a r j e v		
Avstrijsko pod Anizo	25	23	15
Avstrijsko nad Anizo	24	22	14
Salcburško	27	24	16
Štajersko	26	23	16
Koroško	26	23	16
Kranjsko	25	23	15
Primorsko	25	23	15
Tirolsko in Predarelsko	29	26	17
Češko	25	23	15
Moravsko	25	23	15
Sleško	25	23	15
Gališko	24	22	14
Bukovina	24	22	14
Dalmacija	28	25	17

Biliński s. r.

Georgi s. r.